

ВІДГУК

опонента

доктора економічних наук, професора

Райко Діани Валеріївни

на дисертаційну роботу Чепелюк Маргарити Ігорівни

«Методологічний базис формування системи стратегій підприємства:

міжнародний аспект»,

представлену на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук

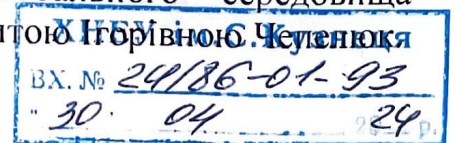
за спеціальністю 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами

(за видами економічної діяльності)

1. Актуальність теми, її зв'язок з науковими програмами досліджень

Глобалізаційні процеси, інтеграція, все більша концентрація ресурсів та капіталізація бізнесу загострюють конкурентоспроможну боротьбу і вимагають прийняття нових стратегічних рішень, нового інструментарію підприємства, що враховує трансформаційні зміни та міжнародний досвід його використання. Створення міцних конкурентних позицій економіки України передбачає підвищення рівня ефективності виробничо-господарської діяльності промислових підприємств. Конкурентоспроможність та прибутковість підприємства в умовах нестабільного і мінливого зовнішнього середовища залежить не стільки від наявних матеріальних та виробничих ресурсів, скільки від здатності підприємства гнучко адаптуватися до умов ринку в процесі всебічного і постійного аналізу діяльності конкурентів, ефективно використовувати власний стратегічний потенціал, підтримувати внутрішні зв'язки між членами колективу та зовнішні зв'язки з урахуванням умов міжнародного середовища. Разом з тим на тлі глобалізаційних процесів спостерігаються значні зміни в організаційному укладі промисловості. З цих позицій слід виділяти визначальну роль формування ефективних стратегій у розвитку сучасного промислового підприємства: життєздатність та ефективність діяльності підприємства перебувають у цілковитій залежності від рівня розвитку економічної та соціальної складових діяльності на підприємстві. Тому питання методологічного базису щодо формування системи стратегій підприємства в підприємства в умовах глобального міжнародного середовища, що є метою роботи, стає одним з актуальніших напрямів дослідження.

Незважаючи на значну кількість наукових праць, у яких розглядаються проблеми щодо теоретичних основ та практичними аспектами стратегічного управління та його оцінювання, залишаються недостатньо дослідженими і розробленими питання формування системи стратегій підприємства за умови використання міжнародного аспекту. Тому, дослідження методологічного базису формування стратегій підприємства в глобалізаційному контексті є важливим кроком щодо вдосконалення підходів до управління, а також сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українських підприємств на світовій арені. Отже, зростаюча необхідність в науковому обґрунтуванні та розробці теоретико-методологічних засад, науково-методичних і практичних рекомендацій щодо формування стратегій підприємства в умовах глобального середовища підтверджує важливість обраної теми дисертації Маргарити Ігорівни Чепелюк

Актуальність теми дисертаційної роботи підтверджується і тим, що обраний напрямок дослідження є складовою частиною науково-дослідних робіт Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця Міністерства освіти і науки України. Виконання держбюджетної науково-дослідної роботи за темою «Соціальна орієнтація бізнесу в умовах цифровізації» (номер державної реєстрації 0121U112163) включає визначення основних тенденцій та наслідків впливу цифрової трансформації на соціальний прогрес, де здобувачем досліджено вплив цифровізації на соціальну відповідальність бізнесу, надано практичні рекомендації щодо оцінки соціального іміджу підприємства. Під час виконання науково-дослідної теми «Підвищення конкурентоспроможності підприємницької діяльності: міжнародний та регіональний рівні» (номер державної реєстрації 0121U112264) автором створено методику оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства, яка включає інформаційно-аналітичне забезпечення для аналізу конкурентного середовища на міжнародному та регіональному рівнях. У межах тематики «Методичне забезпечення розвитку підприємства в умовах диджиталізації» (номер державної реєстрації 0121U112847), автором зроблено суттєвий вклад у розвиток інструментів та підходів до оптимізації бізнесу в цифрову епоху, з наданням практичних рекомендацій та інноваційних підходів для ефективного управління підприємством у сучасних умовах. При виконанні теми «Удосконалення збутової політики для високотехнологічної продукції» (номер державної реєстрації 0121U109255), автор сформулював нові підходи та рекомендації, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності та ефективності реалізації високотехнологічної продукції. При виконанні теми «Розроблення комунікаційної політики підприємства в умовах глобалізації» (номер державної реєстрації 0121U114083), автором розкрито та досліджено ключові чинники, які впливають на успішну комунікаційну стратегію підприємства в умовах глобалізації.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність, новизна і практична значущість

Дисертаційна робота Чепелюк Маргарити Ігорівни присвячена теоретико-методологічному обґрунтуванню усіх аспектів формування стратегічного управління та вирішенню наукової проблеми формування концептуальних положень, науково-прикладних рекомендацій системи стратегій підприємства в умовах міжнародного середовища.

У першому розділі «Теоретичне підґрунтя формування системи стратегій підприємства» автором досліджено сутність поняття «стратегія» (с. 40-47), порівняльна характеристика визначень «портфель стратегій», «стратегічний набір» та «система стратегій» (с. 48-51), визначено роль шкіл Мінцберга у формуванні системи стратегій підприємства (с. 52-55), розглянуто поняття «система стратегій» та ключові конструкти понятійно-категоріального апарату «формування системи стратегій підприємства» (с. 58-65), розроблена концептуальна модель економічного розвитку (с. 73-75), методологічний базис формування системи стратегій підприємства (с. 90-98); узагальнено положення та принципи системного, процесного, інституціонального, поведінкового та компетентнісного підходів (с. 98-104).

У другому розділі «Формування стратегічного інструментарію підприємства», який є аналітичним за змістом здобувачем показано вплив трансформаційних змін на всі бізнес-процеси підприємства, в тому числі і на формування системи стратегій підприємства (с. 108-121), аналіз особливостей та актуальних напрямків розвитку стратегічного інструментарію (с. 123-133), проаналізовано рівень реалізації інноваційного інструментарію управління підприємствами відповідно до їх географічних регіонів розташування, форми власності, розміром доходів тощо (с. 134-139), сформовано науково-методичний підхід до формування стратегічного інструментарію (с.141-152), досліджено зв'язок інструментів управління в умовах Індустрії 4.0 (с. 148-154), сформовано топ інструментів стратегічного управління (с.155-157), розроблено типологію стратегічного інструментарію формування системи стратегій підприємства (с.158-160).

Досить логічним у структурі проведеного дослідження є третій розділ «Аналіз передумов і чинників формування системи стратегій підприємства», в якому проведено оцінку розвитку товарної структури експорту України (с.170-175), розроблено методичне забезпечення аналізу передумов і чинників формування системи стратегій вітчизняних підприємств (с.176-178), проведено аналіз міжнародних позицій України в рейтингах світового розвитку (с. 177) та виявлено тенденції змін в структурі потенціалу інтеграції підприємств України в міжнародний простір (с. 178-179), побудовано моделі взаємозв'язку між експортом та змінними, що впливають на потенціал інтеграції України за період 2017-2021 рр. (с. 182-194), розроблено методичний підхід до створення інформаційно-аналітичного забезпечення для розробки та впровадження стратегій підприємства (с. 195-196), визначено напрями формування організаційного інструментарію системи стратегій за рахунок встановлених позицій (с. 202-206), сформований організаційний інструментарій реалізації системи стратегій підприємства (с. 206-209).

У четвертому розділі «Організаційне забезпечення реалізації системи стратегій підприємства» здобувачем виділено чотири основні типи партнерів та відповідні їм особливості партнерських зв'язків (с. 234-235), розроблено науково-методичний підхід до організаційного забезпечення реалізації системи стратегій (с. 236-239), досліджено використання «організаційних форм-шаблонів» ведення бізнесу (с.242-247), досліджено традиційні ланцюжки цінностей на прикладі відомих світових компаній (с. 258-267), запропоновано методичне забезпечення щодо використання світового досвіду з розробки та реалізації стратегій глобального ланцюга доданої вартості (с. 268-270), досліджено застосування організаційних способів та форм-шаблонів ведення бізнесу на міжнародних ринках (с. 271-281), сформовано комплекс стратегічних заходів розвитку партнерської взаємодії (с.282-285).

У п'ятому розділі «Соціальна складова формування системи стратегій підприємства» виділено концептуальні положення соціалізації бізнесу (с. 296-304), розроблено оцінювання готовності підприємства до реалізації стратегічних заходів (с. 310-315), наведено альтернативні методи підготовки підприємства до впровадження стратегічних ініціатив (с. 316-332), сформовано напрями

стратегічних заходів формування системи стратегій підприємства (с. 344-350), розвинуто теоретико-методичне забезпечення для обґрунтування пріоритетності стратегічних заходів системи стратегій підприємства (с. 352-358).

У дисертаційній роботі варто відмітити логічну послідовність автора, підпорядкованість меті і завданням дослідження. Також важливо оцінити, наскільки добре обрані методи та прийоми наукового пізнання відповідають об'єкту та предмету дослідження. Автор докладно проаналізував поточний стан, розкрив тенденції та перспективи обраної тематики, дослідив проблеми формування системи стратегій підприємства у глобальному середовищі. У роботі були визначені й успішно розв'язані завдання, що свідчить про глибину висвітлення обраної теми, аргументацію та переконливість викладених доводів. В цілому, автор продемонстрував теоретичну та практичну обґрунтованість своїх досліджень, зробивши значний внесок у розвиток сучасної науки та практики управління.

Опрацювання роботи свідчить про послідовність і завершеність наукового дослідження. Зміст розділів свідчить про бажання автора систематично, від загального до конкретного, дослідити предмет своїх наукових пошуків та вирішити поставлену проблему. На основі вивчення матеріалів дисертації та публікацій дослідника можна зробити такі висновки:

По-перше, у дисертації та публікаціях висловлені наукові висновки та рекомендації, що мають чітку теоретичну та методологічну підставу. Дослідник використовував різноманітні методи та наукові принципи для свого дослідження, враховуючи теорії управління та праці видатних науковців у сферах стратегічного управління підприємством.

По-друге, в процесі розробки методологічного базису формування системи стратегій підприємства основою стали системний, процесний, інституціональний, поведінковий, когнітивний підходи та сучасні методи та прийоми дослідження: методи спостереження, порівняння, аналогії та формалізації, логічного та історичного аналізу, аналізу та синтезу, індукції та дедукції, морфологічного аналізу, метод Уорда, канонічного аналізу, експертні методи тощо. Розробки базуються як на прогресивному досвіді вітчизняних і зарубіжних фахівців, узагальненому в процесі дослідження, так і власному досвіді автора роботи.

По-третє, наукова обґрунтованість висновків та рекомендацій цієї роботи ґрунтується на успішному вирішенні поставлених завдань, відповідності цілям та підтверджується результатами наукових та практичних перевірок проведених досліджень.

По-четверте, підтвердження достовірності розв'язання наукових завдань полягає у використанні офіційних статистичних даних, інформації від рейтингових агенцій, зокрема Бостонської консультативної групи, McKinsey, KPMG, Deloitte, Bain&Company, Ernst & Young, PwC, а також фактичних даних вітчизняних та міжнародних бізнес-систем у проведених дослідженнях. Основні положення дисертаційної роботи адекватно викладені в опублікованих наукових працях автора. Отримані результати підтверджені під час участі у науково-практичних конференціях різного рівня.

Серед найбільш вагомих наукових досягнень автора слід відзначити наступні:

- вперше обґрунтовано методологічний базис формування системи стратегій підприємства (с.96), який оснований на концептуальній моделі економічного розвитку (с. 74); понятійно-категоріальному апараті формування системи стратегій підприємства (с. 61); науково-методичному підході до формування організаційного забезпечення системи стратегій (с. 236-239); методичному забезпеченні аналізу передумов і чинників формування стратегії (с.176-178); концептуальних положеннях соціалізації бізнесу (с. 297-304), оцінюванні готовності до реалізації стратегічних заходів (с. 310-315) що дозволило узагальнити теоретичні підходи та визначити основні принципи формування стратегій управління розвитком підприємства на міжнародному ринку;

- удосконалено понятійно-категоріальний апарат, що представлено як процес управління, який формує систему стратегій підприємства через ухвалення управлінських рішень, спрямованих на досягнення визначених цілей, дозволяє класифікувати стратегії за рівнями (глобальним, корпоративним, функціональним тощо) та розкриває ключові поняття, пов'язані із стратегічним управлінням (с. 58-65); організаційний інструментарій як комплексний набір заходів і процедур, розроблений для управління ризиками, пов'язаними з втратою конкурентної переваги на ринку, дисбалансом інтересів з партнерами, низькою мотивацією до розвитку та опору інноваціям, а також недотриманням соціальних та екологічних стандартів (с. 206-209); методичний підхід до створення інформаційно-аналітичного забезпечення для розробки та впровадження стратегій управління підприємством, який базується на ідеях конкурентних переваг, Індустрії 4.0, стратегічному партнерстві та корпоративній соціальній відповідальності, з фокусом на співробітництві, організаційному розвитку, інноваціях та соціальному іміджі (с. 195-196); методичне забезпечення аспектів формування стратегії підприємства, використовуючи аналітичний інструментарій для оцінки потенціалу інтеграції вітчизняних підприємств у міжнародний економічний простір на основі аналізу товарної структури експорту та імпорту України, виявлення тенденцій у зміні цих показників та їх вплив на розвиток секторів машинобудування та хімічної промисловості в Україні (с.176-178).

- набули подальшого розвитку систематизація стратегічного інструментарію для формування системи стратегій підприємств через розроблену типологію, аналіз концептуального, інформаційно-аналітичного та організаційного аспектів, а також використання способів, заходів та форм реорганізації, трансформації бізнес-процесів та моделей співпраці (с.158-160); загальні принципи соціалізації бізнесу, що включають врахування та відповідність вимогам стейкхолдерів під час оцінювання готовності та наслідків впровадження стратегічних заходів з огляду на систему економічних, культурних, організаційних, екологічних та соціальних показників-критеріїв (296); структуроване та методично-обґрунтоване управління процесом навчання та розвитку працівників, спрямоване на підтримку пріоритетних стратегій підприємства, ґрунтоване на принципах концепцій «організаційних знань» та «організаційного навчання», що містить методичний підхід до оцінювання рівнів управлінських знань і компетентностей

управлінського персоналу (352); розробка та впровадження стратегії глобального ланцюга доданої вартості та застосування організаційних способів та форм-шаблонів у бізнесі, що ґрунтується на системі формалізованих знань (с. 268-270).

Доказом завершеності дослідження та його високого рівня наукової новизни є обґрунтованість та виваженість у висновках і рекомендаціях автора. Дисертаційна робота демонструє успішне досягнення поставленої мети, вирішення поставлених завдань дослідження та переконливі висновки. Логічна послідовність викладання матеріалу, систематичне використання отриманих результатів дослідження, послідовність аргументів є важливими доказами обґрунтованості формування системи стратегій підприємства у глобальному середовищі. Глибокий аналіз дослідницьких результатів дозволив зробити позитивні висновки щодо виявлених у роботі елементів наукової новизни.

3. Практична значущість результатів дослідження і рекомендації щодо їх використання

Авторка провела дослідження, яке дозволило отримати наукові результати з новаторським застосуванням в удосконаленні стратегічного управління підприємством в умовах глобального середовища. Дослідження враховує системні характеристики та фактори, що впливають на формування стратегічних інструментів. Відповідно до розробленої концепції, яка охоплює технологічні, інформаційні та соціальні аспекти, а також понятійно-категоріального апарату та методичних підходів, автор створив комплексну систему стратегічного управління підприємством, що враховує соціалізацію бізнесу та ефективність стратегічних заходів в глобальному міжнародному просторі. Представлене дослідження сприяє розвитку нових технологічних, інформаційних та соціальних підходів до стратегічного управління, що є ключовим для подолання викликів у сучасному бізнес середовищі.

Окремі науково-практичні авторські пропозиції та рекомендації, теоретичні положення, методичні підходи та наукові розробки з формування системи стратегій підприємства, які представлені в дослідженні здобувачем, які представлені в дослідженні здобувачем, знайшли практичне застосування у діяльності вітчизняних підприємств, що підтверджується відповідними довідками. Представлені в дисертаційній роботі теоретико-методичні підходи, основні положення та висновки сформували базис науково-прикладних розробок. Про це свідчить їх впровадження у діяльність ТОВ «Спецвузавтоматика» (довідка № 17/08 від 17.08.2022 р.), ТОВ «Петрометал Україна» (довідка № 15/08-1 від 15.08.2022 р.), Громадської спілки «Всеукраїнська Аграрна Рада» (№ 460 від 16.08.2022 р.), ТОВ «БУДІВЕЛЬНИК» (довідка № 12/08-1 від 12.08.2022 р.), ТОВ «Зміїв-Транс» (довідка № 25/8 від 25.08.2022 р.), ТОВ «АПК Україна» (довідка № 49 від 15.08.2022 р.). Матеріали дисертації використані у навчальному процесі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця та включено у лекційний матеріал і зміст практичних занять під час викладання дисциплін «Міжнародний менеджмент», «Міжнародні стратегії», «Технологічний та інформаційний розвиток міжнародного бізнесу», «Управління безпекою розвитку соціально-економічних систем» у процесі підготовки фахівців за спеціальностями 073 «Менеджмент» та 292 «Міжнародні економічні відносини» (довідка № 22/86-01-80 від

22.08.2022 р.).

4. Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях

Основні результати дисертаційного дослідження знайшли достатньо повне відображення у 35 наукових працях, серед яких: 1 одноосібна монографія; 5 статей у періодичних наукових виданнях, що індексуються в базах даних Scopus та Web of Science, одна з яких згідно з п. 2 НАКАЗУ Міністерства освіти і науки України № 1220 від 23.09.2019 р. є науковою публікацією у виданні, віднесеному до другого квартилю (Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal та прирівнюється до трьох публікацій, отже зараховуються як 7 статей у періодичних наукових виданнях, що індексуються в базах даних Scopus та Web of Science; 13 статей у наукових фахових виданнях України; 2 статті у іноземних виданнях, які включено до міжнародних наукометричних баз, 12 публікації за матеріалами конференцій. Загальний обсяг публікацій – 34,51 ум. друк. арк., з них особисто автору належить 31,46 ум. друк. арк.

Основні наукові положення, висновки, рекомендації та авторські новації обговорювалися на науково-практичних конференціях та були офіційно схвалені.

Реферат дисертаційної роботи виконаний відповідно до встановлених вимог і належним чином відображає основні результати дослідження. Матеріал реферату та дисертаційної роботи викладено чітко і послідовно. Зміст опублікованих наукових праць Чепелюк Маргарити Ігорівни вичерпно охоплює основні положення та висновки дослідження.

На підставі зазначеного апробацію результатів дисертації Чепелюк М.І. слід вважати достатньою.

5. Оцінка відповідності дисертації визначеній спеціальності та вимогам МОН України

Дисертаційна робота Чепелюк Маргарити Ігорівни виконана в науковому стилі, її зміст викладено в чіткій логічній послідовності відповідно до поставлених завдань. Матеріал дисертації викладено з дотриманням встановлених вимог до написання даного виду робіт. Зміст дисертаційної роботи характеризується цілісністю, завершеністю, логічною послідовністю і конкретністю викладеного матеріалу. Ілюстративний матеріал допомагає зрозуміти й оцінити основні ідеї роботи. Робота насичена статистичним матеріалом, таблицями і рисунками, що значно полегшує сприйняття аналітичних досліджень і висновків. У роботі раціонально поєднані теоретичні та методичні аспекти висвітлення наукової проблеми з конкретними практичними пропозиціями та методичними рекомендаціями, які характеризуються відповідним рівнем їх обґрунтованості. За своїм фаховим спрямуванням дисертаційна робота відповідає переліку напрямів дослідження спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). За структурою і оформленням дисертація відповідає вимогам МОН України, що затверджені наказом від 12.01.2017 р. № 40 зі змінами від 31.05.2019 р. Реферат за оформленням і обсягом відповідає встановленим вимогам до докторських дисертацій.

6. Ідентичність змісту реферату та основних положень дисертації

Ключові положення дисертації знайшли достатньо повне відображення в рефераті здобувача. Результати дослідження, цифровий матеріал, висновки за результатами дисертаційної роботи, надані в рефераті, ідентичні положенням дисертаційної роботи. Аналіз автореферату, дисертації та опублікованих праць свідчить про академічну доброчесність як автора, так і представлених матеріалів.

7. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Оцінюючи в цілому достатній рівень розробки теоретико-методологічних і методичних положень, практичних рекомендацій, обґрунтованість наукових висновків та пропозицій, необхідно відмітити деякі присутні в ньому дискусійні моменти та недоліки, які потребують подальшого розвитку:

1. Автором наведена класифікація стратегій підприємства рис.1.1 (с. 59). Однак в роботі є недостатньо розкритою операційна стратегія, як вона взаємопов'язана з іншими стратегіями в системі?

2. На рис. 1.3. (с. 74) зображено етапи формування системи стратегій підприємства, а саме – ініціацію, аналіз, планування, реалізація, контроль та не спостерігається їх подальшого обґрунтування. На нашу думку, автору бажано було б приділити більше уваги виділеним етапам у подальшому дослідженні.

3. В роботі вказано, що методологічний базис формування системи стратегій підприємства побудований на основі узагальнення теоретичних підходів, концептуальних положень та принципів формування стратегічного інструментарію управління розвитком підприємства у глобальному просторі, оснований на положеннях сучасної системної парадигми. На рисунку 1.5 (с. 96) крім зазначеного, виділено протиріччя, системні характеристики, системоутворюючі фактори і вплив зовнішнього середовища. Хотілося б приділити більше уваги саме системоутворюючим факторам.

4. Базуючись на засадах дослідження міжнародної консалтингової фірми Bain&Company, що спеціалізується на стратегічному консалтингу наводить топ вживаності інструментів управління (табл. 2.5 с. 125), що мають цікавий результат. На нашу думку, було б доцільно проаналізувати актуальні інструменти українських підприємств, і як вони змінились в умовах пандемії та повномасштабного вторгнення.

5. Розроблене методичне забезпечення аналізу передумов і чинників формування системи стратегій підприємства було проведено на основі застосування економіко-статистичного методів аналізу, методу розділення суміші на основі щоквартальних значень економічних показників України, застосування методу Уорда в кластерному аналізі (Розділ 3). На нашу думку, в дисертаційній роботі доцільно було б розглянути можливості щодо використання більш широкого спектру методів.

6. На рисунку 5.2 (с. 313) наведено результати проведеного оцінювання готовності ТОВ «Петрометал Україна» до реалізації стратегічних заходів. На нашу думку доцільно було б дослідити декілька українських підприємств, зокрема з машинобудування та хімічної галузей, на яких зконцетрована увага у Розділі 3.

7. На наш погляд, доцільно було б оновити дані дослідження для посилення його об'єктивності, так як в роботі частково наводяться дані за 2021-2022 роки.

Висловлені зауваження і зазначені недоліки несуттєво знижують позитивну оцінку представленої роботи як завершеного оригінального дослідження з формування системи стратегій підприємства в умовах міжнародного середовища щодо теоретичного рівня та практичного значення результатів дисертаційної роботи Чепелюк М.І., а слугують рекомендаціями для подальших досліджень авторки.

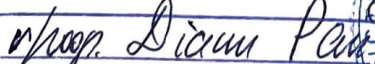
8. Загальний висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційне дослідження Чепелюк Маргарити Ігорівни виконано на достатньо високому науково-теоретичному рівні, має практичне значення, є завершеною кваліфікаційною науковою працею, містить теоретичні положення, методичні підходи й практичні рекомендації, які в сукупності дають змогу здійснити процес формування системи стратегій підприємств. Мета роботи була повністю досягнута автором, а поставлені в ній задачі виконані. Наукові статі та публікації Чепелюк М.І. відображають положення отриманої дисертанткою наукової новизни. Положення, результати досліджень, отримані висновки та представлені рекомендації мають теоретико-методичне значення, а також практичну цінність і у сукупності забезпечують вирішення важливої проблеми щодо розроблення методологічного базису та науково-практичних рекомендацій щодо формування системи стратегій підприємства в міжнародному аспекті.

На підставі рецензування поданої до захисту дисертаційної роботи «Методологічний базис формування системи стратегій підприємства: міжнародний аспект», вважаю, що вона за своїм змістом, актуальністю, новизною, важливістю одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованістю та достовірністю, а також практичною цінністю сформованих положень та висновків відповідає діючим вимогам «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, які висуваються до докторських дисертацій, а її автор – Чепелюк Маргарита Ігорівна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Завідувач кафедри маркетингу
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»
доктор економічних наук, професор

Діана РАЙКО

Підпис
ЗАСВІДЧУЮ:
ВЧЕНИЙ СЕКРЕТАР
НАЦІОНАЛЬНОГО-ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
"ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"
" " " "